

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET			
16.09.2024.			
Priloga	Broj	Prilog	Vrijednost
05	1327/1		

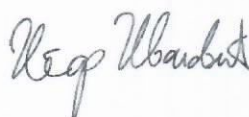
VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Predmet: Prijava teme doktorske disertacije i prijedlog Komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata

U skladu sa Pravilima doktorskih studija Univerziteta Crne Gore, Vijeću Filološkog fakulteta predlažemo da usvoji Prijavu teme doktorske disertacije „Metode korišćene u nastavi njemačkog kao stranog jezika u Crnoj Gori“, kandidatkinje mr Gordane Tmušić-Radulović, kao i prijedlog Komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata:

1. doc. dr. Nikolina Miletić, Odjeljenje za germanistiku, Univerzitet u Zadru,
2. doc. dr Marija Mijušković, Filološki fakultet, Univerzitet Crne Gore,
3. prof. dr Saša Jazbec, Filozofski fakultet, Univerzitet u Mariboru.

Predsjednik Komisije za doktorske studije

Prof. dr Igor Ivanović

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	Mr Gordana Tmušić Radulović
Fakultet	Filološki fakultet u Nikšiću
Studijski program	Njemački jezik i književnost
Broj indeksa	02/2023
Ime i prezime roditelja	Milan Tmušić
Datum i mjesto rođenja	20.02.1985.
Adresa prebivališta	Sava Čelebića br. 32 Blok 9 Podgorica
Telefon	+382 67 576 183
E-mail	gocatmusic@t-com.me
BIOGRAFIJA I BIBLIOGRAFIJA	
Obrazovanje	Magistar (magistarski rad na temu: „Kreativne metode u nastavi njemačkog jezika u osnovnim školama u Crnoj Gori“, Filološki fakultet u Nikšiću, datum odbrane 11. 05. 2023. godine, ocjena A.
Radno iskustvo	VD pomoćnice direktorice Zavoda za školstvo (imenovana na Sjednici Vlade Crne Gore 21. marta 2024. g. na period od 6 mjeseci; 01. 02. 2019 - 21. 03. 2024.- samostalni savjetnik/ca I prosvjetna nadzornica (za oblast opšte organizacije i njemački jezik) Od 01. 10. 2020. godine honorarno zaposlena kao saradnica u nastavi na Fakultetu za strane jezike UDG u Donjoj Gorici, Podgorica 01. 03. 2015 - 01. 02. 2019. godine, Univerzitet Mediteran, Stari aerodrom, Podgorica 01. 09. 2008 - 01. 02. 2019.- profesorica njemačkog jezika u JU Gimnaziji „Slobodan Škerović“ u Podgorici
Popis radova	Nema
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Metode korišćene u nastavi njemačkog kao stranog jezika u Crnoj Gori
Na engleskom jeziku	Methods used in German language as a foreign language teaching in Montenegro
Obrazloženje teme	
Izbor teme „Metode korišćene u nastavi njemačkog kao stranog jezika u Crnoj Gori“ je značajan iz nekoliko razloga. Prvo, njemački jezik je jedan od najvažnijih jezika u svijetu poslovanja,	

kulture i diplomatije, pa je važno obezbijediti visok standard njegove nastave. Drugo, Crna Gora se sve više okreće Evropskoj uniji, gdje je njemački često tražen jezik, što dodatno naglašava potrebu za kvalitetnom nastavom. Osim toga, metode korišćene u nastavi njemačkog jezika u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori pružaju uvid u efikasnost obrazovnog sistema i identifikuju moguće nedostatke koje treba adresirati radi poboljšanja. Stoga, istraživanje na ovu temu ima potencijal da doprinese unapređenju obrazovanja i boljoj pripremi učenika za buduće izazove.

U posljednjim decenijama, učenje stranih jezika, uključujući njemački jezik, postaje sve značajnije u globalizovanom svijetu. Zbog povećane migracije, ingtrenacionalizacije obrazovanja i posla, potreba za kvalitetnim i efikasnim učenjem jezika raste. Izbor teme koja se fokusira na metode učenja njemačkog jezika omogućava istraživaču da doprinese rješavanju izazova u ovoj oblasti. Postoje različite teorije o učenju jezika, uključujući behavioristički pristup, kognitivnu teoriju, konstruktivizam i sociokulturni pristup. Analizom metoda koje se koriste u nastavi njemačkog kao stranog jezika, istraživač može da procijeni kako ove teorije funkcionišu u praksi i koje su metode najefikasnije. Time se omogućava dublje razumijevanje kognitivnih procesa u učenju jezika.

Istraživanje metoda u nastavi njemačkog jezika ima neposredne praktične implikacije. Nastavnici mogu koristiti rezultate disertacije kako bi unaprijedili svoje pristupe i metode u nastavi, što bi direktno poboljšalo učenička postignuća. Takođe, doprinosi se razvoju kurikuluma i obrazovnih politika koje mogu biti prilagođene specifičnim potrebama učenika.

Učenje stranog jezika nije samo učenje riječi i gramatičkih struktura, već i sticanje međukulturalne kompetencije. Metode koje se koriste u nastavi njemačkog jezika mogu značajno uticati na to koliko će učenici biti sposobni da komuniciraju u autentičnim kulturnim kontekstima. Istraživanje ovih metoda može pomoći u oblikovanju nastavnih programa koji ne samo da uče jezik, već i kulturne razlike.

Napredak u tehnologiji i pedagogiji dovodi do stalnog razvoja novih metoda u nastavi jezika, kao što su digitalne platforme, gamifikacija i integrisano učenje. Doktorska disertacija može pružiti kritički osvrt na ove inovacije, ocjenjujući njihovu efikasnost i mogućnosti za dalji razvoj. Ovako definisana tema omogućava originalan naučni doprinos u oblasti metodike nastave stranih jezika. Istraživanja mogu obuhvatiti kvalitativne i kvantitativne analize koje će obogatiti postojeću literaturu i otvoriti nove pravce istraživanja.

Izbor ove teme nije samo relevantan i aktuelan za sadašnji obrazovni kontekst, već pruža i mogućnost za značajan naučni doprinos u oblasti metodike nastave jezika, kako na teoretskom, tako i na praktičnom nivou.

Pregled istraživanja

Istraživanja o metodama u nastavi njemačkog jezika kao stranog jezika obuhvataju različite aspekte, od učinkovitosti metoda do prilagođavanja kurikuluma i tehnologije u procesu učenja. Đžeka Ričards i Teodora Rodžers (Jacka C. Richardsa i Theodora S. Rodgersa 1986) su među prvima analizirali i klasifikovali metode nastave stranih jezika, uključujući i gramatika-prevođenje i audiolingvalnu metodu. Njihovo istraživanje je pokazalo da tradicionalne metode, iako korisne za strukturirano učenje gramatike, nijesu zadovoljavajuće za razvijanje komunikacijskih vještina. Kasnije u knjizi „Approaches and Methods in Language Teaching“ (2014) ovi autori daju sveobuhvatan pregled različitih pristupa i metoda u učenju jezika. Knjiga istražuje istorijski razvoj metoda učenja jezika, od tradicionalnih do savremenih i detaljno opisuje glavne karakteristike i principe svake metode. Autori analiziraju širok spektar metoda, uključujući gramatičko-prevodilačku metodu, direktnu metodu, audiolingvalnu metodu, totalnu fizičku reakciju i komunikativni pristup. Pored toga, autori ove knjige razmatraju teorijske osnove koje stoje iza svake metode, kao i njihove praktične primjene u učionici. Cilj knjige je da pruži nastavnicima i istraživačima u oblasti jezika alat za razumijevanje i primjenu različitih pristupa u proučavanju jezika, kao i da ih osnaži da kritički procijene koje metode najbolje odgovaraju njihovom kontekstu i ciljevima učenja.

Hovat (Howatt 1984) u svojoj istorijskoj analizi metoda učenja stranih jezika ističe da su tradicionalne metode, iako efikasne za određene jezičke aspekte (posebno gramatiku i prevođenje), ograničene u pogledu interakcije i korišćenja jezika u stvarnim situacijama. U svom djelu „A History of English Language Teaching“ istražuje razvoj metoda u podučavanju engleskog jezika kao stranog jezika kroz istoriju, ali njegovi nalazi su relevantni i za druge strane jezike, uključujući njemački i doprinosi razumijevanju zašto su se određene metode razvijale i koje su bile njihove prednosti i nedostaci.

Autor knjige Krašen (Krashen) „Principles and Practice in Second Language Acquisition“ (1982) naglašava važnost smislenog komuniciranja u ciljanom jeziku, gdje fokus nije na gramatičkoj tačnosti, već na prenošenju i razumijevanju poruka, što je ključni koncept komunikativne metode u učenju jezika. Slično njemu, autor Skehan (1998) je u svom radu istakao važnost komunikativne metode, koja je postala dominantna krajem 20. vijeka. Njegova istraživanja

pokazuju da učenici koji su izloženi komunikativnom pristupu brže razvijaju sposobnost spontanog govora i bolje se snalaze u stvarnim komunikacijskim situacijama.

Za potrebe istraživanja, pored izdvojenih važna je i knjiga „Mündlicher und schriftlicher Sprachgebrauch im Deutschunterricht als Fremdsprache“ (2001) gdje je naglašena važnost ravnomjernog razvoja i usmenih i pismenih jezičkih vještina u nastavi njemačkog jezika kao stranog jezika, kako bi se postigla sveobuhvatna jezička kompetencija.

Savignon (2002) je sproveo empirijsko istraživanje koje potvrđuje da komunikativni pristupi poboljšavaju govorne vještine, motivaciju i samopouzdanje učenika. Studija je takođe pokazala da su učenici razvili veću autonomiju u učenju jezika.

Grupa njemačkih autora Bauš, Krist i Kenigs (Bausch, K-R., Christ, H., & Königs, F.G.) u priručniku „Handbuch Fremdsprachenunterricht“ (2007) pruža iscrpan pregled teorije i prakse podučavanja stranih jezika. Ova knjiga je zamišljena kao vodič za nastavnike jezika, istraživače i studente koji se bave obrazovanjem i učenjem stranih jezika. Sadrži niz članaka i eseja od strane različitih autora, koji pokrivaju širok spektar tema vezanih za podučavanje stranih jezika, nudi praktične savjete za nastavnike, uključujući primjere iz prakse, kako bi unaprijedili kvalitet nastave i motivisali učenike. U priručniku je dat sveobuhvatan pregled ključnih pitanja i izazova u podučavanju stranih jezika u savremenom obrazovanju.

Popović A. (2007) u svom stručnom radu „Interaktivno učenje - inovativni načini rada u nastavi“ ističe da je osnovna svrha savremenih metoda prenošenje akcije sa nastavnika na učenike, obuka učenika da zajednički uče, da zajednički rade na ciljevima učenja, na obradi sadržaja, primjeni naučenog i vrednovanju procesa.

Autor Vendt (Wendt, M. 2013) se u knjizi „Interkulturelle Kompetenz: Erwerb und Evaluation im Fremdsprachenunterricht“ bavi razvojem interkulturalne kompetencije, odnosno sposobnosti pojedinca da uspješno komunicira i djeluje u situacijama gdje se susrijeću različite kulture. On istražuje kako različite kulturne norme, vrijednosti i obrasci razmišljanja mogu izazvati nesporazume u međukulturalnoj komunikaciji. Autor nudi alate i strategije za razvijanje vještina potrebnih za efikasnu interakciju sa ljudima. Ovaj autor se fokusira na primjenu interkulturalne kompetencije u različitim kontekstima, kao što su poslovanje, obrazovanje i svakodnevni život. On daje savjete kako se nositi sa izazovima koji se javljaju u multikulturalnim sredinama, bilo da je riječ o međunarodnom poslovanju, učenju stranih jezika, ili migraciji.

U nastavi jezika Danijel Štunc (Štunc D. 2013) podrazumijeva elektronske alate, servise i sadržaje, elektronske rječnike, aplikacije za prevođenje, sadržaje na sajtovima specijalizovane za učenje stranog jezika, sajtove sa sadržajem koji su učenicima zanimljivi, televizija, filmovi, itd.

Ovaj autor navodi da karakteristike kompjuterski podržanog učenja i „preokrenute“ učionice „promovišu“ dublje komunikativne odnose, radoznalost i savladavanje sadržaja učenja uz viša postignuća učenika.

U novijim istraživanjima o metodama u nastavi njemačkog jezika kao stranog jezika naglasak je na tehnološkim inovacijama, personalizovanom učenju, te integraciji interkulturalnih i komunikacijskih vještina.

Blejk (Blake 2016) je istraživao učinke upotrebe digitalnih tehnologija, uključujući mobilne aplikacije, onlajn platforme i alate za e-učenje. Njegovo istraživanje je pokazalo da tehnologija može značajno povećati angažman učenika, omogućujući im pristup autentičnim jezičkim materijalima, kao i mogućnost interakcije sa izvornim govornicima putem onlajn komunikacijskih alata.

Veći broj analiza (Pešikan&Lalović, 2017; Pavlović-Babić, D.&Baucal, A, 2019; Visser, M i Cerović, T.K. 2022) ukazuju na činjenicu da nastavnici nijesu u potpunosti prihvatili promijenjenu ulogu škole, da su još uvijek kada planiraju i kada realizuju nastavu, više fokusirani na sadržaj koji se izučava nego na njegovo učenje.

Hokli (Hockly 2018) je istražila značaj vještačke inteligencije i adaptivnih tehnologija u nastavi stranih jezika. Rezultati su pokazali da personalizovano učenje putem adaptivnih platformi pomaže u optimiziranju procesa usvajanja jezika, prilagođavajući sadržaj i brzinu napretka individualnim potrebama učenika.

Godwin-Džons (Godwin-Jones 2019) je istraživao upotrebu adaptivnih tehnologija i vještačke inteligencije u nastavi stranih jezika, sa naglaskom na njemački jezik. Njegova studija pokazuje da kombinacija tradicionalnih metoda i tehnologije može prilagoditi nastavu potrebama svakog učenika, pružajući informacije koje ubrzavaju proces učenja.

Petersen i Markiewicz (2020) su istražili učinke personalizovanog e-učenja kroz korišćenje platformi kao što su Duolingo i Babbel za njemački jezik. Njihovi rezultati ukazuju na povećanje motivacije i uspjeha učenika, naročito kada je riječ o rješavanju individualnih jezičkih poteškoća.

Viser i Cerović (Visser, M&Cerović, T.K. 2022) u svojim istraživanjima konstatuju, da najveći broj učenika u Crnoj Gori uči u školama koje rade u dvije, a neke u tri smjene; 70% učenika uči ili u veoma malim ili u prekobrojnim odjeljenjima koja usložnjavaju organizaciju nastave, posebno primjenu aktivnih metoda. Treba dodati i činjenicu da se u velikom broju odjeljenja nalaze učenici sa posebnim obrazovnim potrebama, a u posljednje vrijeme i učenici sa drugih govornih područja. Svi navedeni faktori: rad u smjenama, prevelik ili suviše mali broj

učenika u odjeljenju, heterogena struktura odjeljenja, značajno ograničavaju mogućnosti za organizovanje nastave orijentisane na učenika i učenje. U takvim uslovima predavačka nastava i frontalni rad pokazuju se kao logičan izbor nastavnika.

Najnovija istraživanja pokazuju važnost kombinovanja tradicionalnih metoda sa modernim tehnološkim alatima i komunikacijskim pristupima. Takođe, emocionalna podrška, motivacija, interkulturalno učenje, kao i personalizovane platforme pokazale su se kao ključni faktori u poboljšanju nastave njemačkog jezika kao stranog jezika.

Cilj i hipoteze

Cilj istraživanja ove disertacije je da se na osnovu istraživanja korišćenih metoda u nastavi njemačkog jezika razradi prijedlog, tj. model kojim bi se taj aspekt nastave konkretno mogao unaprijediti i kojim bi se nastavnicima moglo pomoći da ga implementiraju u svoju nastavu.

Iz navedenog cilja proizilaze i sljedeće hipoteze:

HP1: Primjena komunikativne metode u nastavi njemačkog jezika u Crnoj Gori dovodi do boljeg usvajanja jezičkih vještina kod učenika, u poređenju sa tradicionalnim metodama nastave. Primjena komunikativne metode u nastavi njemačkog jezika u Crnoj Gori može značajno unaprijediti usvajanje jezičkih vještina kod učenika, jer se usredsređuje na praktičnu primjenu jezika, povećava motivaciju i angažman, koristi autentične materijale i situacije, pruža holistički pristup učenju i omogućava prilagođavanje nastave potrebama učenika. U poređenju sa tradicionalnim metodama, koje mogu biti usmjerene na mehaničko učenje i gramatičke vježbe, komunikativna metoda nudi sveobuhvatnije i angažovanije obrazovno iskustvo.

HP2: Učenici u Crnoj Gori koji pohađaju časove njemačkog jezika zasnovane na savremenim interaktivnim metodama pokazuju veći nivo motivacije i interesa za jezik u odnosu na učenike koji uče po klasičnim metodama. Učenici u Crnoj Gori koji pohađaju časove njemačkog jezika zasnovane na savremenim interaktivnim metodama mogu pokazivati veći nivo motivacije i interesovanja zbog angažovanih aktivnosti, praktične primjene jezika, personalizovanog pristupa, tehnološke podrške i kreativnih zadataka. Ove metode stvaraju dinamično i relevantno okruženje za učenike, dok klasične metode mogu biti manje uzbudljive i motivišuće zbog standardizovanog pristupa i fokusa na teorijsku nastavu.

HP3: Kvalitet nastave njemačkog jezika u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori zavisi od kontinuirane profesionalne obuke i usavršavanja nastavnika. Kvalitet nastave njemačkog jezika u Crnoj Gori u velikoj mjeri zavisi od kontinuirane profesionalne obuke i usavršavanja nastavnika. Kontinuirana obuka omogućava nastavnicima da se prilagode novim trendovima i

tehnologijama, razvijaju profesionalne kompetencije i povećaju svoju motivaciju i angažman. Osim toga, omogućava im da stvaraju inovativne i prilagođene nastavne metode koje mogu poboljšati jezičke vještine učenika i obezbijediti visok nivo kvalitetne nastave. Bez stalnog usavršavanja, kvalitet nastave može stagnirati i možda neće zadovoljiti potrebe i zahtjeve modernog obrazovanja.

HP4: Učenici u osnovnim i srednjim školama koji učestvuju u vannastavnim aktivnostima vezanim za njemački jezik, kao što su jezičke radionice ili razmjene učenika, pokazuju viši nivo znanja i vještina na njemačkom jeziku. Učenici u osnovnim i srednjim školama koji učestvuju u vannastavnim aktivnostima vezanim za njemački jezik, kao što su radionice i razmjene učenika, vjerovatno pokazuju viši nivo znanja i vještina na njemačkom jeziku zbog praktične primjene jezika, povećane motivacije, kulturalne izloženosti, razvoja komunikacijskih vještina kroz interakciju i personalizovanog učenja. Ove aktivnosti pružaju dodatne prilike za aktivno korišćenje jezika, što može značajno unaprijediti jezičke vještine učenika i poboljšati njihov ukupni nivo znanja jezika u odnosu na učenike koji se bave samo tradicionalnim metodama nastave.

HP5: Korišćenje digitalnih resursa i tehnologije u nastavi njemačkog jezika u Crnoj Gori poboljšava sposobnost učenika da razumiju i koriste njemački jezik u svakodnevnim situacijama. Digitalna tehnologija doprinosi dinamičnijem i efikasnijem učenju, koje je više usmjereno na stvarnu upotrebu jezika u svakodnevnim situacijama, što tradicionalna nastava ne može uvijek pružiti u dovoljnoj mjeri. Korišćenje digitalnih resursa i tehnologije u nastavi njemačkog jezika u Crnoj Gori poboljšava sposobnost učenika da razumiju i koriste njemački jezik u svakodnevnim situacijama, jer im pruža pristup autentičnim materijalima, povećava interaktivnost i angažman, omogućava personalizovano učenje, poboljšava audio i govorno-jezičke vještine omogućava primjenu kroz povezivanje sa izvornim govornicima.

HP6: Nastavnici koji koriste savremene pedagoške metode i tehnologije u nastavi njemačkog jezika postižu bolje rezultate u učenju svojih učenika u poređenju sa nastavnicima koji se oslanjaju isključivo na tradicionalne metode predavanja. Nastavnici koji koriste savremene pedagoške metode i tehnologije u nastavi njemačkog jezika postižu bolje rezultate jer omogućavaju personalizovaniji pristup učenju, podstiču veći angažman i motivaciju i omogućavaju učenicima da razvijaju praktične vještine i kritičko mišljenje. Kroz interakciju i upotrebu autentičnih jezičkih materijala, učenici brže usvajaju njemački jezik i lakše ga primjenjuju u svakodnevnim situacijama. Tradicionalne metode, iako korisne u određenim

aspektima, često ne omogućavaju dovoljno prilika za aktivno učenje i prilagođavanje potrebama učenika u savremenom društvu.

Materijali, metode i plan istraživanja

U skladu sa ciljem i predmetom istraživanja prilikom obrade ove teme, korišćićemo metode koje su karakteristične za istraživanja u domenu društvenih, odnosno humanističkih nauka. Izbor metoda koje ćemo koristiti zasnovan je na dostupnoj naučnoj i stručnoj literaturi, kao i naučnim publikacijama i časopisima i usklađen sa podacima objavljenim u godišnjim izvještajima Zavoda za školstvo.

U testiranju postavljenih hipoteza upotrijebićemo sljedeće metode naučno-istraživačkog rada:

Deskriptivna i deduktivna metoda – da bi se opisali pojmovi koje ćemo koristiti u određenju predmeta i cilja rada i formulacije hipoteze. Tokom izrade rada, za segment koji se odnosi na teorijsko istraživanje, korišćićemo domaću i inostranu stručnu literaturu iz oblasti metoda koje se koriste u nastavi njemačkog jezika u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori, kao i izvore dostupne na internetu. Knjige, časopisi, naučni radovi i članci drugih autora koji su istraživali sličnu problematiku, a kojom ćemo se baviti u doktorskoj disertaciji, poslužiće kao kvalitetna osnova za njenu teorijsku elaboraciju.

Induktivna metoda – koju ćemo primijeniti u empirijskom dijelu rada, zbog činjenice da će biti sprovedena na uzorku od 500 učenika, u svim osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori.

Statistička metoda – koju ćemo primijeniti u drugom, empirijskom poglavlju rada kako bi se sakupila i obradila empirijska građa za ispitivanje glavne hipoteze, da visok stepen primjene aktivnih metoda u nastavi njemačkog jezika utiče na kvalitet nastave u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori.

Dakle, ova metoda biće primijenjena za obradu raspoloživih podataka i ispitivanih pojava u cilju njihovog tabelarnog prikazivanja.

Metoda analize – biće upotrijebljena u teorijskom i empirijskom poglavlju i njome će se analizirati prikupljeni podaci iz sekundarnih izvora radi potvrđivanja generalne hipoteze.

Metoda sinteze – biće upotrijebljena u teorijskom i empirijskom i njome će se sumirati rezultati cjelokupnog istraživanja, kako bi se povezali elementi dobijeni metodom analize.

Opis: organizovanje fokusnih grupa omogućava dubinsku diskusiju i razmjenu mišljenja o specifičnim aspektima nastave njemačkog jezika, kao što su metode učenja, motivacija učenika i podrška roditelja.

Primjena ovih metoda ili njihova kombinacija može pružiti uvid u kvalitet nastave njemačkog jezika u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori i omogućiti validno ispitivanje postavljenih

hipoteza. U istraživanju nastave njemačkog jezika biće obuhvaćeno nekoliko ključnih metoda koje su se pokazale efikasnim u učenju stranih jezika. (komunikativna metoda, gramatika-prevod metoda, direktna metoda, audiolingvalna metoda, pristup zasnovan na sadržaju, task-based metoda, upotreba tehnologije u nastavi jezika i konstruktivistička metoda). Ove metode se razlikuju po pristupu, tehnikama i fokusima, a svaka od njih ima specifične prednosti za određene vrste učenika. Istraživanjem ovih metoda, može se obuhvatiti širok spektar pristupa nastavi njemačkog jezika, analizirati njihove prednosti i izazove, kao i primjenjivost u kontekstu obrazovnog sistema u Crnoj Gori. Fokus na kombinaciju savremenih i tradicionalnih metoda može pomoći u boljem razumijevanju kako različiti pristupi utiču na rezultate učenika i njihov napredak u učenju jezika.

Posmatranje nastave:

Opis: sistematsko posmatranje časova njemačkog jezika može omogućiti istraživačima da procijene interakciju između nastavnika i učenika, korišćenje nastavnih materijala i tehnologija, kao i ukupnu dinamiku u učionici.

- Izvršićemo pripremu empirijskog istraživanja korišćenjem izvještaja za utvrđivanje kvaliteta nastave, napraviti uporednu analizu izvještaja o eksternoj evaluaciji o kvalitetu nastave njemačkog jezika. Cilj je da se izvrši uporedna analiza o kvalitetu rada nastavnika njemačkog jezika.
- Analiziraćemo prikupljene empirijske podatke iz osnovnih i srednjih škola u Crnoj Gori, kao i putem anketiranja učenika i nastavnika što ćemo iskoristiti za testiranje polazne hipoteze;
- Izvešćemo zaključke na osnovu dobijenih empirijskih rezultata istraživanja.

Eksperimentalna istraživanja:

Opis: implementacija novih nastavnih metoda ili tehnologija u nekim odjeljenjima, a zatim poređenje rezultata sa kontrolnim grupama koje nijesu bile izložene tim inovacijama, može pomoći u ocjeni efikasnosti tih metoda.

Studije slučaja:

Opis: detaljno istraživanje pojedinačnih škola koje su poznate po visokokvalitetnoj nastavi njemačkog jezika može pružiti uvid u specifične prakse i resurse koje koriste i koje bi mogle biti primijenjene u drugim školama.

Eksperimentalni dizajn sa kontrolnom grupom uključuje podjelu učenika u dvije grupe: eksperimentalnu grupu, koja će biti podvrgnuta novoj nastavnoj metodi, i kontrolnu grupu, koja će nastavu pohađati na tradicionalan način. Na kraju određenog perioda, rezultati obje grupe će biti upoređeni kako bi se utvrdilo da li je nova metoda efikasnija od tradicionalne.

Postavka eksperimenta:

1. Odabir uzorka: Istraživanje će obuhvatiti učenike osnovnih i srednjih škola, podijeljenih u dvije grupe. Učenici će biti birani nasumično, ali će se voditi računa o tome da su slični po uzrastu, predznanju njemačkog jezika i motivaciji za učenje.
2. Nastavna metoda:
Eksperimentalna grupa: Koristiće se metoda komunikativnog pristupa koji podrazumijeva veći fokus na interaktivne aktivnosti, rad u parovima i grupama, kao i upotrebu digitalnih alata za učenje jezika.
Kontrolna grupa: Koristiće se tradicionalna metoda sa naglaskom na gramatiku, prevođenje i individualni rad.
3. Trajanje eksperimenta:
Eksperiment će trajati jedan klasifikacioni period (oko dva mjeseca).
4. Alati za mjerenje uspjeha: Koristiće se standardizovani testovi za mjerenje jezičkih kompetencija (slušanje, čitanje, pisanje i govor) prije i poslije eksperimenta.
5. Takođe će se sprovesti ankete i intervjui sa učenicima i nastavnicima kako bi se dobili dodatni uvidi.

Očekivani naučni doprinos

Rad na temu: „Metode korišćene u nastavi njemačkog jezika u Crnoj Gori“ bi mogao pružiti značajan doprinos na nekoliko nivoa:

1. Proučavanje trenutnog stanja:

Analiza trenutnog stanja kvaliteta nastave njemačkog jezika u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori pružila bi važan uvid u postojeće prakse, izazove i nedostatke u nastavi.

2. Identifikacija najboljih praksi:

Identifikacija najefikasnijih metoda proučavanja njemačkog jezika u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori mogla bi pomoći u razvoju preporuka za unapređenje nastavnog procesa.

3. Razvoj preporuka za poboljšanje:

Na temelju analize, istraživač bi predložio konkretne preporuke i strategije za unapređenje nastave njemačkog jezika u osnovnim i srednjim školama u Crnoj Gori, što bi moglo imati praktičnu primjenu u obrazovnom sektoru. Očekuje se da će dobijeni rezultati ovog istraživanja potvrditi hipotezu od koje se pošlo na početku istraživanja. Činjenica je da na prostoru Crne Gore nije bilo istraživanja u ovoj oblasti, te je isto poslužilo kao motiv i osnov za dalja istraživanja.

Empirijski rezultati koji budu dobijeni u toku izrade ovog rada biće temelj i osnov neke buduće detaljnije analize, te da će biti smjernica svima onima koji se na bilo koji način susreću sa ovom problematikom. Takođe, u pogledu praktične primjene zaključaka istraživanja, mišljenja smo da će isti dati veliki doprinos naučno-istraživačkom radu, te utemeljiti buduća istraživanja u ovoj oblasti.

Naučni doprinos u teorijskom smislu ogleda se u činjenici da se na jednom mjestu, u mjeri koliko nam to dozvoljava obim ovog rada, da dodatni doprinos analitičkom sagledavanju ove problematike, čime se stvaraju preduslovi da se i kroz neke buduće naučno istraživačke radove, obuhvati i analizira praksa osnovnih škola na neki duži vremenski period i za šire geografsko područje.

Dakle, doprinos ovog istraživanja je ne samo teorijsko-naučni, već i praktični. Teorijski značaj je u tome da se ovim radom otklanja literalni jaz koji bi se mogao uočiti čitanjem literature. Ovo potvrđuje činjenica da se ovakvom vrstom integralnog istraživanja do sada nije bavio niko u Crnoj Gori, što je poslužilo kao motiv za dalje istraživanje. Na taj način ovaj rad predstavlja bazu za dalja istraživanja iz predmetne oblasti.

Spisak objavljenih radova kandidata

Do definisanja teme se nisam bavila naučno-istraživačkim radom iz ove oblasti, ali ć nastavak rada na ovoj temi omogućiti širok opseg istraživanja u ovoj oblasti diskursa.

Popis literature

- [1] Krashen, S.D. (1982), Principles and Practice n Second Language Acquisition, Alemann Verlag.
- [2] Richards, J.C., &Rodgers, T.S. (2014), Approaches and Methods in Language Teaching (3. izdanje), Cambridge Uniersity Press
- [3] Helbig, G., &Götze, L. (2013), Deutsch als Fremdsprache: Ein internationales Handbuch (2. izdanje), de Gruyter.
- [4] Bausch, K-R., Christ, H., &Königs, F.G. (Eds.) (2007), Handbuch Fremdsprachenunterricht (6. izdanje). A. Franke Verlag.
- [5] Hufesien, B., &Neuner, G. (2004), The Plurilingualism Project: Tertiary Language Learning – German after English. Council of Europe Publishing.
- [6]Wendt, M. (2013), Interkulturelle Kompetenz: Erwerb und Evaluation im Fremdsprachenunterricht. Peter Lang Verlag.
- [7] Kühn, B., & Quetz, J. (Eds.) (2001), Mündlicher und schriftlicher Sprachgebrauch im Deutschunterricht als Fremdsprache. Langenscheidt.
- [8]Pešikan, A. Lalović, Z. (2017), Obrazovanje za život: Ključne kompetencije za 21. vijek u kurikulumima Crne Gore, UNICEF i Zavod za školstvo,
- [9]Visser, M i Cerović,T. K., Analiza sektora obrazovanja 2015–2020. UNICEF Crna Gora i Ministarstvo prosvjete Crne Gore, 2022.

- [10] Blake, R.J. (2016), „Technology and the Language Classroom”, Cambridge University Press.
- [11] Hockly, G. (2018) „The Digital Classroom: Using Technology in Language Teaching”, Oxford University Press.
- [12] Savignon, Sandre.J. 2002. „Communicative Language Teaching: Linguistics Theory and Classroom Practice”, Yale University Press.
- [13] Lalović, S. 2020. „Efikasnost sistema za osiguranje kvaliteta rada škola u Crnoj Gori, master rad (mentor: prof. dr Dragica Pavlović Babić), Univerzitet u Beogradu, Filozofski fakultet, Odeljenje za psihologiju, Beograd.
- [14] Skehan, P. 1998. „A Cognitive Approach to Language Learning”.
- [15] European Commission, Assuring Quality in Education: Policies and Approaches to School Evaluation in Europe. Brussels: Eurydice , 2015.
- [16] Godwin Jones, G. (2019), „Language Learning & Technology”, Hawaii University Press.
- [17] European Commision. The European Qualification Framework (EQF). Retrieved from: https://ec.europa.eu/education/policies/eu-policy-in-the-field-of-adult-learning_en
- World Bank. (2011). Education Strategy 2020, Learning for All: Investing in People's Knowledge and Skills to Promote Development. The Word Region.
- [18] Ispitni centar, izvještaj rezultata Program međunarodnog testiranja učenika PISA 2022, 2023.
- [19] Lalović, Z. „Uticaj smanjenja broja časova i redukovanoog sadržaja udžbenika na kvalitet nastave i opterećenost učenika“ Vaspitanje i obrazovanje, br. 4. Podgorica, 2022.
- [20] Howatt, A.P.R. (1984) „A History of English Language Teaching”.
- [21] Lalović, Z. (2022) Ispitivanje mišljenja nastavnika osnovne škole o kvalitetu predmetnih programa: Zavod za školstvo (<https://gov.me/clanak/znacaj-istrazivanja-za-unapredjivanje-obrazovanja>)
- [22] Visser, M. i Cerović, T.K. (2022.) Analiza sektora obrazovanja 2015-2020. UNICEF Crna Gora i Ministarstvo prosvjete Crne Gore.
- W. Edwards Deming (1993), System of Profound Knowledge.
- [23] Sanchez, J. (1997): Spielend Deutsch lernen. Interaktive Arbeitsblätter für Anfänger und Fortgeschrittene, München, Langenscheidt.
- [24] Stunz, D.F. (2013): Flipped classrooms and CALL sustainability, Glasgow.

- [25] Popović, A. (2007): „Interaktivno učenje- Inovativni načini rada u nastavi“, Učiteljski fakultet, Beograd.
- [26] Behme, H. (1985): Miteinander Reden Lernen. Sprechspiele im Unterricht, München, Ludicum.
- [27] Petersen, Markiewicz (2020) „Language Learning with Technology: Ideas for Integrating Technology in the Classroom“, Oxford University Press.

SAGLASNOST PREDLOŽENOG/IH MENTORA I DOKTORANDA SA PRIJAVOM

Odgovorno potvrđujem da sam saglasan sa temom koja se prijavljuje.

Prvi mentor	Nikolina Miletić	Nikolina Miletić
Drugi mentor	(Ime i prezime)	(Potpis)
Doktorand	Gordana Tmušić Radulović	(Potpis) Gordana T. Radulović

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da doktorsku disertaciju sa istom temom nisam prijavio/la ni na jednom drugom fakultetu.

U Podgorici,
(navesti datum)

9.9.2024.

Ime i prezime doktoranda
Gordana Tmušić Radulović